

Opgave 2 Een crisis maakt verschil

6 maximumscore 1

'Daarnaast is het inkomen van werknemers als gevolg van collectieve arbeidsovereenkomsten (cao's) meestal erg vast.'

7 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste uitleg is:

- In een neergaande conjunctuur nemen bestedingen / inkomens af (als gevolg van toenemende werkloosheid) 1
- Door werkloosheidsuitkeringen wordt dit effect beperkt 1

8 maximumscore 2

genivelleerd

Een voorbeeld van een juiste toelichting is:

Na de kredietcrisis verdienden de 20% huishoudens met het hoogste inkomen ongeveer 2,5 keer meer dan de 20% huishoudens met het laagste inkomen. In 2008 waren de inkomens van de meest verdiende huishoudens 2,8 keer zo groot.

9 maximumscore 2

secundair huishoudinkomen

Een voorbeeld van een juiste toelichting is:

- De donkere staven in bron 2 zijn het secundaire inkomen omdat het primaire inkomen bij de 20% huishoudens met het laagste inkomen lager is dan het secundaire inkomen als gevolg van het progressieve belastingstelsel en de werkloosheidsuitkeringen 1
- Uit bron 1 blijkt dat in 2012 de 20% huishoudens met de hoogste inkomens 2,5 keer meer verdienden dan de 20% huishoudens met het laagste inkomen en uit bron 2 blijkt dat de donkere staven ook 2,5 keer van elkaar verschillen 1

10 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

- Vanwege een dalend consumentenvertrouwen zijn huishoudens minder gaan besteden en meer gaan sparen 1
- waardoor er meer opgebouwd vermogen is en het inkomen uit dit vermogen hoger is 1

economie havo

Centraal examen havo

Tijdvak 1

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor havo,

Bij het centraal examen economie havo:

Op **pagina 6**, bij **vraag 8** moet het volgende worden toegevoegd:

of

genivelleerd

Een voorbeeld van een juiste toelichting is:

In 2012 verdienden de 20% huishoudens met het hoogste inkomen ongeveer 2,5 keer meer dan de 20% huishoudens met het laagste inkomen. In 2009 waren de inkomens van de meest verdienende huishoudens 2,6 keer zo groot.

Toelichting:

In de vraag wordt gesproken over 'na de kredietcrisis'. Kandidaten kunnen opgevat hebben dat de vraag handelt over de periode 2009-2012 in plaats van over de periode 2005-2012. Aan een correcte uitleg bij de keuze 'genivelleerd' gebaseerd op de periode 2009-2012 mogen scorepunten worden toegekend.

en

Op **pagina 8** van het correctievoorschrift, bij **vraag 16** moeten altijd 2 scorepunten worden toegekend, ongeacht of er wel of geen antwoord gegeven is, en ongeacht het gegeven antwoord.

Toelichting:

In bron 1 op pagina 6 van de bijlage staat abusievelijk 'belastingsbalans'. Dit kan tot verwarring leiden.

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren economie havo.